

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/226/2015
Identifikačné číslo spisu:	1212225009
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1212225009.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 19 C 194/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2014, sp. zn. 9 Co 153/2014, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 8. januára 2014, č. k. 19 C 194/2012-91 rozhodol, že žiadosti žalobkyne o vrátenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti nevyhovuje, nakoľko nebol naplnený zákonný predpoklad na rozhodnutie v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Toto uznesenie napadla žalobkyňa odvolaním.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. novembra 2014, sp. zn. 9 Co 153/2014 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý zaujal vo svojom rozhodnutí, osobitne s jeho výkladom ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť, lebo v danom prípade: a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, b/ odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým,

že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.); o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, nezákonný postup ktorého jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha. Zároveň navrhla, aby dovolací súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

V danom prípade žalobkyňa žiada prerušiť dovolacie konanie s poukazom na nesúlad položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy. Vzhľadom na to, že v preskúmvanom konaní nižšie súdy nerozhodovali o poplatkovej povinnosti žalobkyne v zmysle uvedenej položky Sadzobníka súdnych poplatkov (ako žalobkyňa mylne uvádza vo svojom dovolaní), ale o jej žiadosti o vrátenie už zaplateného súdneho poplatku za námietku zaujatosti z dôvodu podľa § 11 ods. 1 druhej vety zákona č. 71/1992 Zb., najvyšší súd návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania ako neopodstatnený zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či žalobkyňou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Hoci dovolanie žalobkyne nekorešponduje s predmetom konania nižších súdov, nakoľko je omylom formulované tak, ako keby súdy rozhodovali o poplatkovej povinnosti žalobkyne za vznesenie námietky zaujatosti, najvyšší súd pri skúmaní prípustnosti dovolania vychádzal z toho, že žalobkyňa nesúhlasí s rozhodnutiami oboch nižších súdov a žiada ich zrušiť z dôvodov, ktoré uviedla v podanom dovolaní.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z nich, navyše, ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. prípustnosť dovolania v prípade uznesení o súdnych poplatkoch výslovne vylučuje. Prípustnosť podaného dovolania by preto v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

1. Žalobkyňa namietala, že súdy konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p.).

K rovnakej námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa proti tej istej žalovanej vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 11. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 90/2013, zo 14. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 31/2013, zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo

136/2013, z 28. októbra 2013 sp. zn. 3 Cdo 311/2013, 3 Cdo 317/2013 a 3 Cdo 364/2013, ďalej zo 4. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 296/2013, 3 Cdo 318/2013 a tiež z 25. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 373/2013, v ktorých už bolo konštatované, že:

- a) o prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína konanie (viď rozhodnutia najvyššieho súdu z 23. júna 2005 sp. zn. 3 Cdo 56/2005 a z 19. októbra 2006 sp. zn. 3 Cdo 186/2006), keďže ale žalobkyňa podala žalobu (ktorou začalo konanie), je neopodstatnená jej námietka o existencii vady v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.,
- b) v občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním žaloby (§ 79 veta prvá O.s.p.), súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie, nerozhoduje o nich ale v nejakom samostatnom konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom, preto aj vtedy, keď súd rozhoduje o námietke zaujatosti vznesenej účastníkom (pokiaľ bola podaná) alebo o povinnosti účastníka zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním žaloby.

Najvyšší súd sa s vyššie uvedenými závermi stotožňuje aj v danom prípade a konštatuje, že v preskúmvanej veci nedošlo k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p.

2. Žalobkyňa namietala, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) v dôsledku toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a prekvapivé.

V súvislosti s námietkou týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní tvrdila, že „napadnuté rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím absolútne prekvapivým“, treba uviesť, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane - súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch. Žalobkyňa musela vzhľadom na priebeh a výsledky prvostupňového konania očakávať (predvídať), že odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a skúmať to, čo napokon odvolací súd aj skutočne posúdil a preskúmal.

3. Žalobkyňa namietala, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§

237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.).

Aj k tejto námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo vyššie označených rozhodnutiach (z 11. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 90/2013, 14. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 31/2013, 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 136/2013, 28. októbra 2013 sp. zn. 3 Cdo 317/2013 a 3 Cdo 364/2013, ako aj zo 4. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 296/2013 a 3 Cdo 318/2013 a z 25. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 373/2013), v ktorých dospel k záveru, že tak, ako dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nie je sama skutočnosť, že má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Ne 14/2010), nie je týmto dôvodom ani to, že sudca vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Na tomto závere zotrváva dovolací súd aj v preskúmvanej veci. Uzatvára, že neopodstatnená je aj námietka žalobkyne o vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť podaného dovolania nevyplyva z § 239 O.s.p., nepotvrdila sa existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.